

การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล
ในศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขามทะเลสอ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5
A School Administration according to the Good Governance
of Kham Talay So Educational Quality and Standards Development
Center under Nakhon Ratchasima Educational Service Area 5

เกศทิพย์ รัตนเรือง¹ และ องอาจ เทียมกลาง²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Kettip Rattanarueng¹ and Ong-at Thiamklang²

Nakhonratchasima College

Corresponding Author E-mail : 6604033200156@nmc.ac.th, ongart@nmc.ac.th

(Received: 12 February, 2025 ; Edit: 20 February, 2025; accepted: 21 February, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 148 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน และสุ่มการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.89 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 อยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและราย
ด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การบริหารสถานศึกษา, การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล, หลักธรรมาภิบาล

Abstract

This research aimed to 1) study the level of school administration according to the principles of good governance, 2) compare opinions on school administration according to the principles of good governance in the Kham Thale So Educational Quality and Standard Development Center, under the Office of the Primary Educational Service Area 5, Nakhon Ratchasima, classified by education level and work experience. The sample group used in the research was 148 school administrators and teachers. The sample size was determined according to the table of Krejci and Morgan and stratified random sampling. The research instrument was a 5 - level rating scale questionnaire with a consistency index between 0.67 and 1.00 and a reliability value of 0.89 for the entire questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation. t-test

The results of the research found that

1. The administration of educational institutions according to the principles of good governance in the Kham Thale So Educational Quality and Standard Development Center, under the Office of the Primary Educational Service Area 5, Nakhon Ratchasima, was at a high level.

2. The results of the comparison of opinions on the administration of educational institutions according to the principles of good governance in the Kham Thale So Educational Quality and Standard Development Center, under the Office of the Primary Educational Service Area 5, Nakhon Ratchasima, classified by educational level and work experience, were not different overall and in each aspect.

Keywords : school management, school management based on the principles of good governance, principles of good governance

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ ด้านความเป็นอยู่ ด้านสังคม ด้านการเมือง ด้านการบริหารงานของรัฐ ด้านการจัดการศึกษา เกิดอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดความก้าวหน้าด้านการสื่อสารและเทคโนโลยี ส่งผลให้การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระและเสมอภาคกัน ดังนั้นการจัดการศึกษาโดยให้ความรู้ที่ถูกต้องกับเยาวชนและการจัดการบริหารของภาครัฐที่ถูกต้องจะทำให้ประเทศชาติเข้าสู่การพัฒนาและก้าวหน้าโดยนำหลักบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (good governance) หรือหลักธรรมาภิบาลมาบริหารจัดการ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนโดยรวมและสังคมไทยขับเคลื่อนไปอย่างถูกต้องทำให้เกิดความแข็งแกร่งมากพอที่จะแข่งขันกับต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลแต่จะบริหารได้แก่นั้นย่อมต้องพัฒนาทางการศึกษาควบคู่ไปด้วย (จุฬากาญจน์ เก่งกลิจ, 2564)

เพราะการศึกษาจัดเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านทักษะ ด้านคุณลักษณะ ด้านสมรรถนะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข อันจะนำไปสู่เสถียรภาพและความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศในเวทีโลกท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 (แผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ, 2565) โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพและถูกต้องเพราะการศึกษาของเยาวชนทำให้ประเทศเจริญรุ่งเรือง หรือจะทำให้คนในประเทศแข่งขันคนในประเทศอื่นๆ ได้ดี หากประเทศใดได้นักบริหารการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจงานด้านการศึกษา ประเทศนั้นก็จะมี ความรุ่งเรืองในทุกๆ ทาง ในทางตรงกันข้าม หากประเทศใดไม่มีนักบริหารการศึกษาที่เก่ง และทำงานโดยมีประสิทธิภาพที่กำหนดเอาความก้าวหน้าและความรุ่งเรืองของประเทศชาติเป็นเป้าหมายแล้วก็ยากที่ประเทศนั้นจะเจริญรุ่งเรืองได้ (แผนการศึกษาแห่งชาติ, 2560) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาสถานศึกษาให้ก้าวหน้าและทันสมัยอยู่เสมอรวมถึงมีระบบการบริหารที่ดี โดยสามารถใช้หลักธรรมาภิบาลมาช่วยในการจัดการบริหารได้ (ครรชิต มาลัยวงศ์, 2557)

การนำหลักธรรมาภิบาลมาบริหารงานเป็นการดำเนินการที่ดีในการจัดการองค์การอย่างมีคุณธรรม จริยธรรมภายใต้การดำเนินงานด้วยความโปร่งใส มีความรับผิดชอบ สามารถตรวจสอบได้เพื่อมุ่งประโยชน์สุขให้เกิดกับประชาชน อีกทั้งเป็นการมุ่งจัดสรรทรัพยากรขององค์การอย่างคุ้มค่าและเป็นระบบตามกฎหมาย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความเสมอภาค มีความเป็นธรรม ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานก่อให้เกิดการตอบสนองต่อความต้องการของส่วนรวม มีการกระจายอำนาจเพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้งานบรรลุตามเป้าหมายได้ การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเป็นสิ่งที่จำเป็น และมีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กรทุกประเภทและทุกระดับ ทั้งนี้เพราะหลักธรรมาภิบาลเป็นการบริหารจัดการที่

ดีที่สร้างประโยชน์ และความเป็นธรรมต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองทั้งมวล ทำให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (จุฑาทาญจน์ เก่งกลกิจ, 2564) ยิ่งนำมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี เพราะ ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาล คือการสร้างคุณภาพของหน่วยงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือภาคเอกชน เพราะเป็นหลักการพื้นฐานในการสร้างความเป็นอยู่ของคนในสังคมทุกประเทศให้มีการพัฒนาที่เท่าเทียมกันทั้งยังเป็นหลักการพื้นฐานในการสร้างความเป็นธรรมในสังคม เอื้อประโยชน์ให้กับทุกคน สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข

หลักการของธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ หลักนิติธรรมคือมีกฎหมาย กฎระเบียบที่เป็นธรรมกับทุกฝ่ายบังคับใช้อย่างเสมอภาคและไม่เลือกปฏิบัติ หลักคุณธรรมคือการทำงานอย่างสุจริตไม่ทำผิดวินัยของวิชาชีพมีความยุติธรรมไม่ละเมิดจริยธรรมหรือธรรมเนียมขององค์กร หลักความโปร่งใสคือมีความโปร่งใสเกี่ยวกับการบริหารงานทุกด้าน มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการทำงานเพื่อตรวจสอบความถูกต้องจากทุกฝ่าย หลักการมีส่วนร่วมคือกระบวนการสื่อสารสองทางระหว่างรัฐและประชาชนเพื่อให้ทั้งสองฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจ หลักความรับผิดชอบคือหลักการที่ภาครัฐ เอกชน ประชาชน เปิดโอกาสให้ตรวจสอบเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสาธารณะยอมรับผลที่เกิดจากการทำงานของตนและองค์กร หลักความคุ้มค่าคือหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผลคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2555)

เนื่องจากศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขามทะเลสอเป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้กำกับดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 5 มีสถานศึกษาจำนวน 17 โรงเรียน มีผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งสิ้น 248 คน พบว่า สถานศึกษาแต่ละแห่งมีการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพแต่อาจยังไม่ถึงเป้าหมายที่ควรจะเป็น หรือเกิดการคลาดเคลื่อนในการบริหารงานบ้างเล็กน้อย หากนำหลักธรรมาภิบาลมาบริหารจัดการศึกษาจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการเรียนการสอนให้แก่แก่นักเรียนได้ (สิรินญา ศิริประโคน, 2561)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะวิจัย การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 เพื่อเป็นแนวทางในการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานด้านต่างๆจึงทำให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

สมมติฐานของการวิจัย

1. บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 แตกต่างกัน
2. บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 240 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 148 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกนและได้โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ในศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ตาม แนวคิดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของ ลิเคอร์ท (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2553: 74 – 84)
3. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยดำเนินการพัฒนาแบบสอบถามมาจากตำรา การสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัยของวิศิษฐ์ ฤทธิบุญไชย (2565) ได้จำนวนแบบสอบถาม 42 ข้อ
4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ
5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ แล้วนำเสนอ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาค่า ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00
6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตาม ข้อเสนอแนะ
7. นำเสนอแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ในโรงเรียนศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขามทะเลสอ อำเภอ ขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5
8. คัดเลือกข้อคำถามที่มีความเหมาะสมจำนวน 30 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอ นบาค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.89
9. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ ศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนจำนวน 148 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2557) ดังนี้
ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานโดยใช้ค่า t – test (Independent samples)

ผลการวิจัย

1. การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในแต่ละด้านของการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขามทะเลสอ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 โดยรวมและรายด้าน

ข้อที่	การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับปฏิบัติ		แปลผล	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	หลักการมีส่วนร่วม	4.26	0.51	มาก	3
2	หลักนิติธรรม	4.24	0.43	มาก	4
3	หลักความโปร่งใส	4.46	0.54	มาก	2
4	หลักความรับผิดชอบ	4.18	0.49	มาก	5
5	หลักคุณธรรม	3.86	0.74	มาก	6
6	หลักความคุ้มค่า	4.50	0.47	มาก	1
ภาพรวม		4.25	0.53	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.25$, S.D.= 0.53) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X}=4.50$, S.D.= 0.47) ลำดับที่ 2 คือ ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X}=4.46$, S.D.= 0.54) ลำดับที่ 3 คือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X}=4.26$, S.D.= 0.51) ลำดับที่ 4 คือ ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X}=4.24$, S.D.= 0.43) ลำดับที่ 5 คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X}=4.18$, S.D.= 0.49) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X}=3.86$, S.D.= 0.74) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามระดับการศึกษา ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้าน ที่	การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับ ปริญญาตรี		สูงกว่าระดับ ปริญญาตรี		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	หลักการมีส่วนร่วม	4.26	0.51	4.23	0.53	.217	.787
2	หลักนิติธรรม	4.24	0.43	4.27	0.45	-.213	.832
3	หลักความโปร่งใส	4.46	0.53	4.44	0.54	.159	.873
4	หลักความรับผิดชอบ	4.17	0.48	4.20	0.50	-.214	.831
5	หลักคุณธรรม	3.87	0.74	3.81	0.74	.392	.695
6	หลักความคุ้มค่า	4.53	0.47	4.35	0.47	1.654	.100
ภาพรวม		4.25	0.09	4.25	0.13	0.302	.763

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้าน ที่	การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล	1-10 ปี		10 ปีขึ้นไป		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	หลักการมีส่วนร่วม	4.26	0.50	4.26	0.53	.011	.992
2	หลักนิติธรรม	4.26	0.43	4.23	0.42	.275	.784
3	หลักความโปร่งใส	4.46	0.54	4.44	0.55	.219	.827
4	หลักความรับผิดชอบ	4.18	0.49	4.18	0.49	.000	1.000
5	หลักคุณธรรม	3.85	0.75	3.88	0.74	-.158	.875
6	หลักความคุ้มค่า	4.53	0.47	4.44	0.48	1.104	.271
ภาพรวม		4.26	0.09	4.24	0.11	1.106	.307

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่อง การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ และ ด้านหลักคุณธรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดทำแผนงานโครงการต่างๆ รับฟังความคิดเห็นของบุคลากร ส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสร่วมตัดสินใจในการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ กำหนดกฎระเบียบชัดเจนมีความถูกต้อง การชี้แจงแนะนำแนวทางปฏิบัติตนที่ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับให้บุคลากรมีความเข้าใจตรงกัน พิจารณาเรื่องใด ๆ โดยยึดกฎ ระเบียบข้อบังคับ กับผู้ได้บังคับบัญชาอย่างเท่าเทียมกัน ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูจัดทำแผนงานโครงการต่างๆ รับฟังความคิดเห็นของบุคลากร ส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสร่วมตัดสินใจในการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ มีการกำหนดทิศทางและแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน รวมทั้งผู้รับผิดชอบภายในของแต่ละงาน มีการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ แสดงความรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับโรงเรียน การยึดหลักความเป็นธรรม ความเสมอภาคในการปฏิบัติงานละกล้ายืนหยัดในความถูกต้อง ความเป็นธรรมในการบริหารจัดการ เช่นการ

เลื่อนขึ้นเงินเดือน การมอบหมายงาน การประเมินผลการปฏิบัติงาน ฯลฯ ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของบุคลากร และผู้ร่วมงานด้วยความเป็นธรรมและมีใจเป็นกลาง จัดระบบข้อมูลสารสนเทศไว้อย่างเป็นระบบสามารถนำไปใช้อย่างสะดวก รวดเร็ว จัดสรรทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่บุคลากรในการจัดการศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากรใช้วัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นมาจัดทำสื่อประกอบการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นลัทพร สอนคัม และคณะ (2567) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนแม่กุ-มหัววัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดาก เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความคุ้มค่าอยู่ในระดับมาก โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารนำพระราชบัญญัติพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารชี้แจง แนะนำแนวทางการปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ให้บุคลากรมีความเข้าใจตรงกันตามลำดับ และ ธวัชชัย โพธิ์ศรี และคณะ (2566) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารควรปฏิบัติตามกฎหมาย ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในคุณธรรม มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้ทุกคนส่วนร่วมในการบริหารงาน ยอมรับข้อคิดเห็นทุกฝ่าย ช่วยกันตัดสินใจ คำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคลากร ชุมชน เปิดโอกาสให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการวางแผน ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติต่อครูอย่างเสมอภาค ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูมีระเบียบวินัยตามจรรยาบรรณวิชาชีพ พิจารณาสั่งการมอบหมายงานโดยใช้กฎหมายหรือข้อบังคับด้วยความเป็นธรรม มีการใช้อำนาจหน้าที่และกฎระเบียบข้อบังคับภายใต้กฎหมาย พร้อมทั้งจะรับการตรวจสอบจากบุคคลหรือหน่วยงานภายนอก มีการจัดองค์กรและโครงสร้างทางการบริหารที่ชัดเจนและมีคำสั่งมอบหมายงานและผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีงาม ปฏิบัติงานตรงต่อเวลา ทำงานด้วยความเสียสละ และอุทิศตนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของหน่วยงานที่กำหนดไว้ ลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน มุ่งเน้นคุณภาพและผลงานเป็นสำคัญ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดบรรยากาศห้องเรียนอาคารเรียนและบริเวณโรงเรียนให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตต์พิชชา

จริยา (2564) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดเกิดผลผลิตที่คุ้มค่าต่อการลงทุน ลดภาระค่าใช้จ่ายของสถานศึกษา มีการปฏิบัติงานจนเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม มีการลดขั้นตอนหรือยกเลิกขั้นตอนที่ไม่มีความจำเป็นและระยะเวลาในการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่ม ความสะดวกให้การดำเนินงานเกิดความราบรื่น มีการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ วางเป้าหมายที่ชัดเจน สร้างกระบวนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ มีมาตรฐาน ติดตามและประเมินผล พัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศปฏิบัติงานตรงตามมาตรฐานที่กำหนด ดำเนินงานตอบสนองความต้องการของทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำกับดูแลให้งานเสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนด อีกทั้งยังมี การบริการที่มีคุณภาพที่ตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสม ทำให้สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไว้วางใจได้ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดเตรียมระบบการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหา เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่จะเกิดผลกระทบต่อสถานศึกษา อีกทั้งยังสามารถตอบคำถามและชี้แจงได้ เมื่อมีข้อสงสัยมีการตรวจสอบการทำงาน และมีการรายงานความก้าวหน้าของผลการดำเนินงาน และแสดงผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อสาธารณชน ผู้บริหาร สถานศึกษานำหลักกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับมา ปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ปฏิบัติงาน ด้วยความเป็นธรรม โดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ครูและบุคลากร ในสถานศึกษาไม่เลือกปฏิบัติเพื่อหวังผลประโยชน์ และ นูริฮัน ดอเลาะ (2567) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตการศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการสถานศึกษา มีการวางแผนและบริหารจัดการงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย โดยมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความสามารถ ความถนัดของครูอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่เลือกปฏิบัติ เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม แสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ และการพัฒนาแก้ไขในการดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษา มีการบริหารงานอย่างโปร่งใส ถูกต้อง สามารถตรวจสอบโดยให้อยู่ ในกฎระเบียบที่วางไว้อย่างเคร่งครัด และมีการส่งเสริมด้านการจัดการเรียนการสอนที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและบุคลากรได้จนทำให้การบริหารงาน เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรมีความเท่าเทียมกันใน ด้านการพัฒนาตนเอง ดังนั้นระดับการศึกษาที่ต่างกันจึงไม่เป็นปัญหาต่อการปฏิบัติงาน ยิ่งยุคปัจจุบัน มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยสามารถที่จะเข้าถึงข้อมูล ความรู้ได้หลากหลาย จึงทำให้ความรู้ ความสามารถ ในการปฏิบัติของงานของข้าราชการครูที่มีระดับปริญญา และสูงกว่าปริญญาไม่เป็นอุปสรรคต่อการ ดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ มีการติดตาม

ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของข้าราชการ ครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานให้ดีขึ้นและเป็นระบบ มีการออกแบบกระบวนการปฏิบัติงานโดยใช้เทคนิค วิธีและ เครื่องมือการบริหารจัดการที่เหมาะสมเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีความ มุ่งมั่น ตั้งใจ และมีความมั่นใจในการบริหาร ดำเนินงานต่าง ๆ ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ในความ รับผิดชอบในการะงาน โดยการมีประชุม ชี้แจง และกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงาน เพื่อส่งเสริม ให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษา มีความกระตือรือร้นต่อภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีการเผยแพร่ ข้อมูลและสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ตามความ เหมาะสม เพื่อให้ครูและบุคลากรสามารถตรวจสอบได้ และสามารถชี้แจงได้ในกรณีที่มีข้อสงสัย เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทุกฝ่ายงานเข้ามามีส่วนร่วม ใน การแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจและการ ดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ มีการประชุม ชี้แจง และกำหนดระยะเวลาในการ ดำเนินงานตาม บทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านของกฎระเบียบ และ เคร่งครัดให้ ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตาม มีความเสมอภาคในการเลื่อนขั้นเงินเดือน และควรปฏิบัติอย่างเท่าเทียม กันโดยไม่แบ่งแยกและไม่เลือกปฏิบัติ

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในศูนย์ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีการแบ่งภารกิจของงานโดยกระจายตามความ เหมาะสมของบุคลากรในสถานศึกษา ส่งเสริมการปกครองแบบประชาธิปไตย พิจารณาสั่งการ มอบหมายงานโดยใช้กฎหมายหรือข้อบังคับด้วยความเป็นธรรม มีการใช้อำนาจหน้าที่และกฎระเบียบ ข้อบังคับภายใต้กฎหมาย ปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกส่วนให้มีความโปร่งใส ส่งเสริมให้ครู มีระเบียบวินัยตามจรรยาบรรณวิชาชีพ มีการคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้เรียน ดำเนินการพัฒนา ปรับปรุงการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง มีความซื่อสัตย์จริงใจต่อผู้ที่ได้รับบัญชาในการ ปฏิบัติงานด้วยความสุภาพอ่อนโยนและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ส่งเสริมและยกย่องบุคลากรที่ประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของสังคม ควบคุม ดูแล ตกแต่งและซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพ การใช้งานได้อย่างสม่ำเสมอ วางแผนและสำรวจความถูกต้องในการใช้วัสดุและอุปกรณ์ของบุคลากร เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชัย ประ ทมไทยและคณะ (2567) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน โดยภาพรวมพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ประพฤติ ปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างและมีภาวะผู้นำทางวิชาการที่ดี รับ ฟังข้อมูลย้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งจากชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน ครูและบุคลากรทางการ ศึกษา นักเรียน ส่งเสริมและสนับสนุน หรือมีแนวปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับ หรือ

ข้อตกลงของสถานศึกษาและมีการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้องค์กรอิสระหรือหน่วยงานภายนอกเข้ามาตรวจสอบความโปร่งใสในการบริหารสถานศึกษา มอบหมายให้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะทางในการดูแลสื่อ และอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย ใช้เครือข่ายความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเพื่อระดมทรัพยากรทางการศึกษา ร่วมหา ร่วมสร้าง ร่วมใช้ให้เกิดความคุ้มค่ากับนักเรียนและผู้สนใจทั่วไปและ ตระหนักและรับผิดชอบต่อความสำเร็จหรือไม่สำเร็จของงานและ พระสมุห์วิเชียร จิตตสารโ (ภูมิศรี) (2563) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตาม หลักธรรมาภิบาล ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอพยุหะภูมิพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่าง โดยประสบการณ์การในการทำงานต่างกัน ไม่มีผลทำให้ความเห็น ต่างกัน เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ อย่างเคร่งครัด ยึดมั่น ในคุณธรรมและจริยธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต สามารถตรวจสอบและติดตามผลสำเร็จของการ บริหารได้ รับฟังความคิดเห็นและประชุมชี้แจงต่อผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการดำเนินงาน ตระหนักในสิทธิหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสังคม คำนึงถึงถึงผลประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมในการ บริหารจัดการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1. หลักการมีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสร่วมตัดสินใจ ในการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ รับฟังความคิดเห็นของบุคลากร มีการแบ่งภารกิจของงานโดย กระจายตามความเหมาะสมของบุคลากรในสถานศึกษา ส่งเสริมการปกครองแบบประชาธิปไตย เปิด โอกาสให้บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการวางแผน การเปิดโอกาสให้ผู้มี ส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามาร่วมดำเนินกิจกรรม ตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผนดำเนินการ การ ตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา และการประเมินร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนให้กิจกรรมนั้นประสบความสำเร็จ

1.2. หลักนิติธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดกฎระเบียบชัดเจนมีความถูกต้อง ชี้แจงแนะนำแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับให้บุคลากรมีความเข้าใจตรงกัน ส่งเสริมให้ครูมีระเบียบวินัยตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติต่อครูอย่างเสมอภาค การบริหารงานในโรงเรียนโดยผู้บริหารมี การจัดระบบการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับ หลักสูตรสาระแกนกลาง โดยมีการวัดผลและประเมินผลของโรงเรียนสม่ำเสมอ

1.3 ความโปร่งใส ผู้บริหารสถานศึกษาควรการปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุก ส่วนให้มีความโปร่งใส ส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสร่วมตัดสินใจในการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ พิจารณาสั่งการมอบหมายงานโดยใช้กฎหมายหรือข้อบังคับด้วยความเป็นธรรม โดยมีการประเมิน

คุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของโรงเรียน (ITA) มีการประเมินการเลื่อนขั้นเงินเดือนที่สามารถตรวจสอบได้ มีการประเมินผลงานในแต่ละด้านของบุคลากรอย่างเที่ยงธรรม

1.4 ความรับผิดชอบ ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ดำเนินการพัฒนาปรับปรุงการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง กำหนดทิศทางและแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน รวมทั้งผู้รับผิดชอบภายในของแต่ละงาน แสดงความรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับโรงเรียน คำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้เรียน พร้อมทั้งจะรับการตรวจสอบจากบุคคลหรือหน่วยงานภายนอก รับผิดชอบต่อผลกระทบที่เกิดจากการบริหารงานของโรงเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

1.5 หลักคุณธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรยึดหลักความเป็นธรรม ความเสมอภาคในการปฏิบัติงานกล้ายืนหยัดในความถูกต้อง มีความเป็นธรรมในการบริหารจัดการ เช่นการเลื่อนขั้นเงินเดือน การมอบหมายงาน การประเมินผลการปฏิบัติงาน ฯลฯ รับฟังความคิดเห็นของบุคลากรและผู้ร่วมงานด้วยความเป็นธรรมและมีใจเป็นกลาง ปฏิบัติงานตรงต่อเวลา ทำงานด้วยความเสียสละและอุทิศตนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของหน่วยงานที่กำหนดไว้ มีความซื่อสัตย์จริงใจต่อผู้ที่ได้รับบัญชาในการปฏิบัติงานด้วยความสุภาพอ่อนโยนและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ส่งเสริมและยกย่องบุคลากรที่ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของสังคม

1.6 หลักความคุ้มค่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดสรรทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่บุคลากรในการจัดการศึกษา วางแผนและสำรวจความถูกต้องในการใช้วัสดุและอุปกรณ์ของบุคลากร เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด จัดระบบข้อมูลสารสนเทศไว้อย่างเป็นระบบสามารถนำไปใช้อย่างสะดวก รวดเร็ว ส่งเสริมให้บุคลากรใช้วัสดุอุปกรณ์ในท้องถิ่นมาจัดทำสื่อประกอบการเรียนการสอน ควบคุม ดูแล ตกแต่งและซ่อมแซมอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพการใช้งานได้อย่างสม่ำเสมอ วางแผนและสำรวจความถูกต้องในการใช้วัสดุและอุปกรณ์ของบุคลากร เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน มุ่งเน้นคุณภาพและผลงานเป็นสำคัญ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดบรรยากาศห้องเรียนอาคารเรียนและบริเวณโรงเรียนให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเพื่อศึกษาตัวแปรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในศูนย์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขามทะเลสอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5

2.2 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการบริหารงานในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างอื่นในโอกาสต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ครรชิต มาลัยวงศ์. (2557). เทคโนโลยีการบริหารการศึกษา.

http://www.dkanchit.com/general_articles/articles/general_24.html

จิตต์พิชชา จริยา. (2564). การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง
เขต 3 (การศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง, มหาวิทยาลัยพะเยา).

จุฑากาญจน์ เก่งกลิจ. (2564). การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขต
ธรรมจักร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 (การค้นคว้าอิสระ,
มหาวิทยาลัยศิลปากร).

ธวัชชัย โพธิ์ศรี, และคณะ. (2566). การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิ
บาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี
อำนาจเจริญ. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ, 17(1), 118–131.

นลัทพร สอนคุ้ม, และคณะ. (2567). การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
สถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนแม่กุ-มหาวัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ตาก เขต 2. วารสารมจร อุบลปริทรรศน์, 9(1).

นุรีฮัน ดอเลาะ. (2567). การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา).

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 8). สุวีริยาสาส์น.

วิชัย ประทุมไทย, และคณะ. (2567). การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. คณะศึกษาศาสตร์,
วิทยาลัยพิษณุพนธ์.

พระสมุห์วิเชียร จิตตสารโ (ภูมิศรี). (2563). การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 (วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).

วิศิษฐ์ ฤทธิบุญไชย. (2565). อิทธิพลของการสื่อสารการตลาดเชิงบูรณาการต่อการตัดสินใจเลือกชม
ภาพยนตร์ในจังหวัดนครปฐม. วารสารวิชาการสังคมศาสตร์เครือข่ายวิจัยประชาชื่น, 4(1),
30–43.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2555). การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. โอเดย์ สแควร์.

สิรินญา ศิริประโคน. (2561). การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนบ้านมาบ
เตย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 (วิทยานิพนธ์,
มหาวิทยาลัยเกริก).